

VESZPRÉMMEGYEI UJSÁG

Politikai lap. — Megjelenik minden csütörtökön és vasárnap.

Előfizetési árak: Egész évre 12 kor. Fél évre 6 kor.
Negyed évre 3 kor. Egy hóra 1 kor.
Lelekészek, lanitók, községi jegyzők 8 koronáért kapják a lapot
Egyen szám ára a csütörtöki lapból 8, a vasárnapból 16 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
Ifj. Matkovich László.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Veszprém, Kossuth Lajos-utca 22.
Telefon: 174.
Csütörtökön, pénteken, vasárnap és hétfőn a lapok az utcán is árusíthatnak.

Jobbra-balra.

Vászonyi, a választójogi védő ügyvéd... — pardon — miniszter az ő hirhedt rabulisztikájával immár másodizben védelmezi meg a kormány nem létező választójogi törvényjavaslatát a Sándor János volt belügyminiszter nem létező vezetése alatt álló nem létező „erdélyi blokk“-kal szemben. Prélisz-kől, köpköd, mintha gettóban volna és szidja Tiszáékat, akik — ugymond — a választójogot *gőzfürdőszertlen* akarták berendezni, hogy csak több medencében megmosdatva jusson a nép hozzá. — Van benne valami, hogy Tisza csak fokozatosan, értelmeleg mindig tisztábbra mosdatva akarta a népet a választójog medencéjébe eresztetni, amelybe most a demokratákat Vászonyi sáros csizmástól akarja belegyömöszölni. S mink méltányoljuk, hogy Vászonyi ettől a gőzfürdőtől — tradiciónál fogva — idegenkedik. Avagy talán attól tart, hogy *nam* használja nekik? Pedig az nem feltétlenül bizonyos ám, hogy mindenben hasonlítanak ő hozzá, a vezértük-höz!

Döntés napján.

Kerényi Andor, a veszprémi járás főszolgabírája az utolsó percben visszalépett a jelöltségtől, illetőleg nem adta be pályázatát az alispáni állásra.

Ma, csütörtökön, szeptember hó 20. napján d. e. fél 10 órakor kezdődő törvényhatósági bizottsági rendes közgyűlésen dől el a nagyfontosságú kérdés, hogy a mai naptól kezdődő hat esztendőre, vagy talán — ha a közgazgatás államosítása időközben bekövetkezik — örökösen kinek a kezébe helyezi a megye közönségének bölcsesége nemes Veszprém vármegye vezetését. Emez ősi jog gyakorolhatásának etikája, a betöltendő állás méltósága és a megvívandó küzdelem nagysága ünnepi díszet kölcsönöznek e napnak, érzi mindenki, hogy a mai megyegyűlés a szokottnál, a mindennapinál különben, az ünnepélyesség jegyében fog lefolyni.

Az ünnepi hangulathoz azonban mi sem illik jobban, mint a higgadt leszűrt gondolkodás, — az őszinte, elfogulatlan, komoly beszéd. Szeptember 20.-nak reggelén mi ezzel az utóbbival fordulunk megegyszer a megye közönségéhez, hogy az előbbire s az abból folyó helyes és logikus cselekvésre ösztökéljük.

Nem lesz e cikk ünnepi csokorbakötése dr. Bibó Károly vármegyei főjegyző ama kiváló s az alispáni állásra őt kvalifikáló érdemeinek, amelyekre néhány hét óta külön-külön cikkünkben reámutattunk. Azt elvégezte az az előkelő főúri kéz, amely lapunk legutóbbi verőcikkében az igazságosság és méltányosság szempontjait Bibó javára oly mánozhatatlan szépséggel csoportosította. Hanem utoljára, még egyszer fel akarjuk tárni a kilátásokat, immár teljes világosságukban.

Annyival könnyebb ezt most cselekednünk, mert az egyik jelölt: *Kerényi Andor főszolgabíró visszalépett a jelöltségtől*. A derék, korrekt uriember, aki csak a beléltélezett bizalomnak engedett s a jelöltséget nem kereste, belátta azt, hogy a jelöltségének fenn tartásával csak céltalannul zavart okozhatna másik két tisztviselőtársának s ebből levonta a következtetést.

Amikor erről az egyedül helyes eljárásról a legteljesebb elismeréssel nyilatkozunk, egyuttal most már egész bátran megjövendölhetjük, hogy az *alispánválasztás Bibó Károly győzelmével fog végződni*.

Es ez lesz az igazságos, ez lesz a méltányos. *De ez felet meg Veszprém vármegye jól felfogott érdekeinek is.*

Most az utolsó cikkünkben sem vitathatjuk el azokat a kétségtelen érdemeket, amelyeknek Belák Lajos pápai járási főszolgabíró a birtokosa. Ma is a legnagyobb tisztelettel emlékezzük meg róla, a magár és hivatalos személyéről egyaránt. De konstatálnunk kell azt a letagadhatatlan valóságot, hogy Veszprém város és a veszprémi járás intelligenciája, amely eleddig Kerényi mögött tömörült, Belák személyében nem látja azt, aki „közöttünk volt futkározó gyermek.“ És ha ez a *local patriotizmus* nem is alkalmazható joggal minden esetben, abban a veszprémieknek teljesen igazuk van, hogy a *központi* tisztviselő, aminő Bibó Károly, minden egyébtől eltekintve már csak azért is alkalmasabb az alispáni székre, mert azonoskivül, hogy ismeri a megye *többi* járásait is úgy, mint a tenyerét, nem kell küzdenie a sokkal nehezebb és fontosabb központi szolgálat megismerésével és az abba való beleilleszkedéssel.

Ha ehhez a veszprémiek részéről még a valódi *local patriotizmus* szempontja is járul és a veszprémi

társadalom kebeléből valónak óhajtják a leendő alispánt, azon nincs mit csudálkozni. Valljuk meg, hogy a Belákpártnál is dominál a *local patriotizmus*, Belákkal Pápanak rég óhajtott elsőbbségét szeretnék biztosítani. S ha ez jogos, még inkább jogos a *local patriotizmus* a *központi* tisztviselő mellett.

Politikai hírek.

— Munkapárti szervezkedés.

Az újból kormányra jutott koalíció programjának sarkalatos pontja: a radikális választójog nagy horderejű kérdése*) szükségessé tette, hogy azok a hazafiak, akik a magyarság léteérdekeit féltik a radikálizmus veszedelmes túlzásaitól, a nemzet érdekeinek védelmére egyé tömörüljenek. E célból az egész országban megalkották, helyesebben *ujjászervezték* a nemzeti munkapárt vidéki szerveit s ez a szervezkedés még ma is folyik. Holnap, 21-én délelőtt a veszprémmegyei munkapárt *ujjászervezése fog végbemenni* a Korona sörözőjében, amelyre az alakuló értekezletet a vármegye illusztris munkapárti képviselői hívták össze, akik a következő meghívót bocsátották ki:

T. C.

Szeptember hó 21-én délelőtt 10 órakor Veszprémben a Korona-szálloda színház melletti termében tartandó megyei munkapárti alakuló ülésre van szerencsénk Cimet tisztelettel meghívni, feltétlen megjelenését kérve.

1917. augusztus havában.

Antal Géza
országgy. képviselő.

Jákóy Géza
országgy. képviselő.

Hollischer Károly
országgy. képviselő.

Magyar Károly
országgy. képviselő.

Iklódy Szabó János
országgy. képviselő.

Szász Károly
országgy. képviselő.

— *Vászonyi, Károlyl.* *Vászonyi Vilmos* választójogi miniszter egy fővárosi demokrata gyűlésen beszélt a választójogról és nagyon védelmébe vette azt a *Sándor János* volt belügyminiszter vezetése alatt alakult „erdélyi blokk“-kal szemben, amelyről kiderült, hogy egyáltalán nem is létezik. Azt mondta, hogy minél jobban féltjük a *magyarság szupremáciáját*, annál rosszabb, mert a külföldön azt hiszik, hogy a magyarság csak törpe minoritás itt, amely csupán ravaszkodással tartalja fenn magát. Végül pedig *gőzfürdőhöz* hasonlította Tisza elméletét, amely a választójoghoz csak több medencében megmosdatva engedi az embert. Persze lelkesen éljenezetek és tapsoltak nekik azok, akik talán még soha életükben nem láttak gőzfürdőt, de talán kádat sem igen.

*) Ezen kívül nincs is annak más sarka, mint esupa Achilles-sarok. A szerkesztő.

száért és romlásáért az átvevő a szállítónak (eladónak) megállapított legnagyobb áron felül a következő térítést tartozik fizetni: 1917 december 31-ig való szállítás esetében 50 fillért, 1918 január 31-ig való szállítás esetében 1 koronát, 1918 február 28-ig való szállítás esetében 2 koronát, 1918 március 31-ig való szállítás esetében 3 koronát, 1918 április 30-ig való szállítás esetében 4 koronát, 1918 május 31-ig való szállítás esetében 5 koronát, 1918 június 30-ig való szállítás esetében 6 koronát. A termelőnek — erőhatalom (vis. major) esetét kivéve — nincs joga a térítéshez, ha a szállítás az ő hibájából késik. A burgonya kicsinyben való eladásírárt a helyi hatóság fogja megállapítani. A burgonyaközvetítő iroda a katonaságnak és a törvényhatóságnak eladott burgonya minden métermázsájáért 75 fillért, minden egyéb burgonya métermázsájáért 2 korona jutalékot számít fel. E jutalékból fedezendő az iroda költségei és a szegények részére kiosztandó olcsóbb hatósági burgonya árkülönbözete. Olcsóbb hatósági burgonyával fogják ellátni: a) a vagyontalan rokkantakat és a velük egy háztartásban élő családtagokat; b) a hősi halált haltak vagyontalan özvegyeit és árvaikat; c) azokat, akiknek családfenntartója hadbavonult; d) akik hatóságilag nyilvántartott közjótékonyágban részesülnek; e) az emberbarát és jótékonyági intézményeket; f) végül azokat az ipari munkásokat, akik betegsegítő pénztárral tájdonban részesülnek, de e tájdonrendés keresetüknek kisebb. Ezek a burgonyát métermázsánként 10 koronával olcsóbban fogják kapni.

A burgonya szállítása csak szállítási igazolványokkal történhetik. A burgonyát minden termelő köteles kellő időben kiszedni, amennyiben pedig erre bármi okból képtelen, a helyi hatóságot értesíteni. A termelő hűzi és gazdasági szükségletére külön rendeletben meghatározandó mennyiséget visszatarthat, a többivel azonban szabadon nem rendelkezhetik, csak ha oly vevő jelentkezik nála, a kinek hatósági vásárlási jogosultsága van. Aki nem termelő, jogosítva van a községi előljárás (polgármester) által részére kiállított vásárló engedelem alapján saját házi-szükségletére bármely községben, bármely termelőtől közvetlenül burgonyát vásárolni. A hatóság a Közélelmezési Hivatal elnöke által megállapított fejkötő szerinti mennyiségre adhat engedelmet. A burgonyatermés nagyságának megállapítása végett a burgonyával bevetett területet községenként és termelőként október 1-ig össze kell írni.

Ipari üzemek a burgonyát csak külön engedelemmel dolgozhatják fel. Mezőgazdasági szeszgyárak az engedelmet a pénzügyminisztertől, más iparvállalatok a kereskedelmi minisztertől kérhetik. A burgonyából ipari uton előállított termékek árát maximálisan fogják. — Veszprémben a polgármester 25 koronában állapította meg a burgonya árát.

A régi időszámítás f. hó 17-én újra életbelépett. Az órákat éjfél után 3 órakor egy órával hátrább igazították s így 17-én már egy órával tovább alhatott, akinek ugyanis terhes volt a koránkelés. Nem tudni, vajjon ezt a téli időszámítást a háboru után is meg fogjuk-e tartani.

Veszprém város sertszállománya. Mint jeleztük, a város a közfogyasztás céljaira beszerzett 45 darab sertést. Mint értesülünk egyelőre tovább fogják hízalni, miután szózott szalonnából a közönség részére elegendő mennyiség áll rendelkezésre.

Hadikávé. Az Országos Közélelmezési Hivatal elnöke 60472,917 szám alatt az alábbihoz a következő rendeletet intézte: 2750/1917 M.E. értelmében felhatalmazom a Kávéközpontról, hogy a bakkávé helyett az általam 38461/1917 szám alatt jóváhagyott összetételi és eredeti csomagolású „Hadikávé”-t hozzon forgalomba. Azt, hogy hadikávé mely cégek, mely feltételek mellett állíthatnak elő, a központ meghallgatásával állapítom meg. A hadikávé a közvetlen fo-

gyasztás céljaira szolgáló forgalomban 100 és 120 grammos eredeti csomagolásban kilogrammonként 5 korona legmagasabb ár mellett árulható. A kávészükséglet hadikávéval való biztosításáról és ellátásáról a Kávéközpont a hivatalom irányítása és felügyelete mellett ugyanazon elvek szerint gondoskodik, mint ahogy azt a 2307/1916. M.E. számú rendelet 5. §-a szerint a bakkávéval eszközölte. A kávé forgalombahozatalát illetően a törvényhatóságok (székesfőváros tanácsa) által tett intézkedések a hadikávéra is megfelelően kiterjesztendők. Aki a Kávéközpont által az 1. §-nak megfelelő gyártott hadikávé, illetve a hivatkozott §. szerint általa használt eredeti csomagolást utánozza, vagy hadikávé elnevezés alatt bármily más terméket hoz forgalomba, eljárása a 2750/1917 M. E. számú rendelet 3. §-a értelmében fog elbíráltatni. A katonai parancsnokságok megbízásából és számlájára készült hadikávéra jelen rendelkezések nem vonatkoznak. Budapest, 1917. évi augusztus hó 21-én. Az elnök helyett: Aláírás s. k., alonok — Ezt a rendeletet most közölte a lapokkal Veszprém város polgármestere.

— Mikor lesz vége a háborúnak? Kit ne izgatna ez a kérdés? És miért ne izgatna volna azokat, akik a mindentudó ősi embernél kerestek feleletet a maguk izgató kérdéseire. Az ősi ember meg is felelt rá a maga bölcsessége szerint:

— Az idén alighanem vége lesz.
Mondja még valaki, hogy nem lehet hinni az ősi embernek.

— Tűzek. E hó 2-án délután 9 órakor Bakonykoppány községben Schmedmayer István lakóháza kigyulladt és a szomszéd kamrájával leégett. A kár 11—12.000 korona. Biztosítva csak a lakóház volt. — 10-én éjjel Adásztevelen volt tűz. Németi Gergely, Szalai Dániel és ifj. Mészáros Géza házai estek áldozatul. Szerencse, hogy kevesen voltak és sokan ébren voltak a így sikerült a szélcsendben a tüzet eloltani. A kár 1000 K.

Vasárnapi Ujság. A lap szeptember 16-iki száma kiválóan szép képeket közöl a királyi látogatásról az erdélyi csapatoknál, a németek kezére jutott Riga városáról, Baranski László nagy művészi értékű rajzait az ojtói harcokról, a konstantinápolyi magyar teztvérek utjáról stb. Szépirodalmi olvasmányok: Pekár Gyula regénye, Kosztolányi Dezső verse, Berkes Imre novellája, Vadnai Béla cikke az agg Léva Józsefről, Maciejowski elbeszélését a lengyel szabadságharcról. Egyéb közlemények: képek a most felszabadult bukovinai csángó magyarokról s a rendes hiki rovatok stb. — A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedévre hat korona, a Világkrónikával együtt hét korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap” a legolcsóbb lap a magyar nép számára, félre két korona 40 fillér.

Sztróky Erzsébet okleveles polgári iskolai tanítónő elvállal órákat. Cím: Veszprém, Szent Anna-tér 5. sz.

Mezei egerek irtására „Ratin” tenyészet. A patkányok, hősöcögök, ürgek, egerek irtására már régebben jó sikerrel használják a „Ratin”-t. Dr. Raebkger ujabban megkísérelte a mezei egerek irtását „Ratin”-nal, melyre a szász tartomány földjei kedvező alkalmat nyújtottak. Az említett területen már a „Ratin” kihelyezését követő harmadik napon több ezer hullát találtak a földeken, míg a vadállomány, vagy más szabadon élő állatok között elhullás nem fordult elő. A „Ratin” tenyészet tehát mezei egerek pusztítására határozottan alkalmas. Bővebb felvilágosítással szolgál a „Ratin” vezérképviselőség, Budapest VII. Rottenbiller-utca 30 szám.

Színház.

Szombat, szept. 15. Lavotta szerelme. Három felvonásos énekes-játék. Lavotta daliból és XVII. századbéli énekekből Barna Izsó állította össze. Nélünk először került bemutatásra. Vajda Péter (Majtényi) Julia (Mezey) lányához írja Csokonay (Lónyai) a Lilla dalait. Gerspach (Gulyás) Ilonkáját (Németh) Lavotta (Falussy) szereti, Lavotta meg is kapja Ilonkát, de Csokonay egy félreértés következtében kosarat kapott. Mindenekelőtt Németh Irén szép énekét illeti az elismerés, utána Krémer (Sugó) remek alakítását láttuk a részeg színész szerepében. Majtényi Vajda Péter-je az akkori idők magyarjaira emlékeztet. Falussy Lavotta zeneszerzői művészetével alakította. Azt hisszük, hogy Lónyai Sándornak (Csokonay) még korai volt ezt a nehéz szerepet adni. Deák-kal a kis tiszteletes szerepében meg voltunk elégedve.

Vasárnap, szept. 16. D. u. Csárdáskirálynő adatott negyedszer. Este Lavotta szerelme ugyanolyan szereposztással mint szombaton.

Hétfő, szept. 17. Farsang. Molnár Ferenc 3 felvonásos színművét mutatta be a színtársulat. A rendezést Majtényi végezte teljesen és szépen. Szegedi Ida az új művésznő mutatkozott be ebben a darabban. Játéka nyugodt, elég jó benyomást tett. Nyugodt előadásával, jó megjelenésével idővel elsőrangú erőt sejtet. Majtényi művészi játékában gyönyörködtünk Deák (Kornádi) és Wirth (Liszka) jó munkát végezt.

Kedd, szept. 18. Kabaré és művészestély, majd Offenbach egy felvonásos operettje: Varázshegedű. Az összes szereplők igyekeztek kellemessé tenni az estét.

Viszketőség, sömör, rüh
leggyorsabban elmulasztja
a Dr. Fleisch-féle eredeti
„BARNA-ZSIR”
Nincs szaga, nem piszkít. Mindig eredeti pecsétet Dr. Fleisch felét kérjünk.
Próba tégely 1.00 K, nagy tégely 3 K,
családi tégely 9 K.
Kapható a helybeli gyógyszerárakban vagy
direkt a készítőnél Dr. Fleisch E. „Korona”
gyógyszertára, Győr.

PATKÁNY-ÉGER
HÖRSÖCÖG ÉS URGE IRTÓ
BAKTERIUM
„RATIN”
PROFESZOR NGVEN
HOMI LABORATORIUM
PÉST, ROTTENBILIER-UTCA 30.

Eredeti svéd gyártmányú
WIKING aratógépeket,
kaszáló, marokrakó és
kévektőtőgépeket szállít a
Nagy Magyar Általános Gőpgyár R. T.
Budapest, VI., Váci-ut 141.
Telefon 45—15.
Sürgőnycim: Magomobil.
Nagy tartalék részraktár.

Csúz, kőszvényben

anyagcsere zavarokban szenvedők és
gyermekek évszázadok óta bevált rá-
diumos gyógyító fürdője

LIPIK

(Szlavonia)

64° C

☛ **Háboruban is télen-nyáron üzemben.**

Fürdőkkel egyesített gyógy-
penziók. Prospektust küld a
FÜRDŐIGAZGATÓSÁG.

Radioaktiv, alkatikus
sós, jódos hőforrások.
ISZAPKEZELÉS.

A m. kir. 31. honvéd pót-
zászlóalj gazdasági hivatala
felhívja a fatermelőket, hogy
kb. 3500 köbméter hasáb,
dorongfa és tuskó szállítá-
sára ajánlataikat küldjék be.
Az ajánlatok beküldésének
határideje: folyó évi szeptem-
ber 20. A fa szállítása
folyó évi december hó 1. —
1918. évi augusztus hó 31.-e
között eszközendő.

31. honvéd pótzászlóalj gazd. hivatala

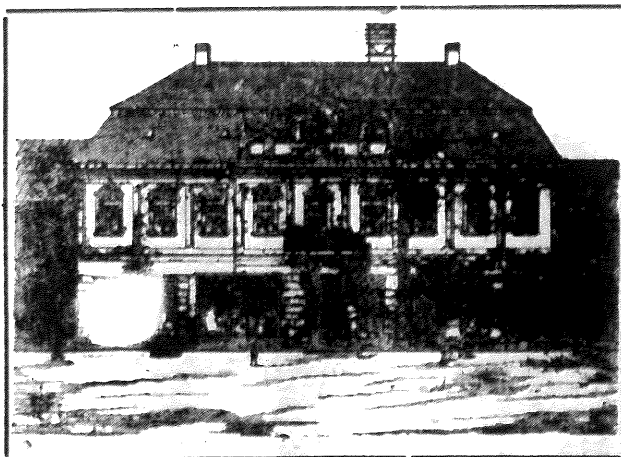
Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

Névjegyek, stb.

mindenféle

könyvnyomdai

munkákat

izlésesen

és

jutányosan

készít

PÓSA ENDRE könyvnyomdája

VESZPRÉM, Rákóczi-tér 3. szám. (Saját ház.)

Könyvkereskedés.

(Telefon 93.)

Könyvkötészet.